

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 19.02.2025

Vår ref.: 202309856-41 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av endring i metode om vilkår knyttet til balansering etter EB artikkel 18 nr. 1

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) godkjenner Statnetts forslag til endring i metode om vilkår knyttet til balansering i henhold til forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 18 nr. 1.

Metoden setter rammene for Statnetts utforming av vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige, og metoden skal være fullt iverksatt ved innføring av 15 minutters tidsoppløsning i intradagmarkedet og senest innen den 19. mars 2025.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.¹ Forskriften fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

EB stiller krav om at Statnett skal utarbeide forslag til metoder og vilkår og legge disse frem for RME. RME skal vurdere slike metodeforslag for eventuell godkjenning etter energiloven,² jf. EB artikkel 5, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd.

Ett av forslagene som Statnett skal utarbeide og legge frem for RME for godkjennelse, er forslag til metode om vilkår for leverandører av balansetjenester (BSP) og vilkår for balanseansvarlige (BRP) som skal gjelde for alle planleggingsområder i et EØS-land, jf. artikkel 18 nr. 1.

¹ Forskrift 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft

² Lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Forslag til metode etter EB artikkel 18 nr. 1 ble første gang lagt frem for godkjenning til RME den 16. juni 2023, og den 17. januar 2024 traff RME vedtak om godkjenning av metoden for første gang. Forslag til endret metode ble godkjent av RME den 12. november 2024.

1.2. Statnetts høring av utkast til metodeforslag

Statnett har etter EB artikkel 10 nr. 1 og nr. 5 en plikt til å gjennomføre høring av forslaget til metode før det ferdigstilles og oversendes RME. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metodeforslaget ferdigstilles.

Statnett gjennomførte to slike høringer, fra 1. mars 2024 til 14. april 2024, og fra 13. januar 2025 til 12. februar 2025. Det ble ikke gitt noen høringsuttalelser.

1.3. Statnetts oversendelse av metodeforslaget til RME

Statnett sendte i første omgang et forslag til endring av gjeldende metode til RME den 17. desember 2024. Dette forslaget var på høring fra 1. mars 2024 til 14. april 2024.

På bakgrunn av en feil i bestemmelsene om markedstidsenhet i forslaget, trakk deretter Statnett forslaget. Statnett gjennomførte deretter en ny høring fra 13. januar 2025 til 12. februar 2025 som inkluderte enkelte justeringer knyttet til markedstidsenhetene.

Den 13. februar 2025 mottok RME et nytt forslag fra Statnett til endring av gjeldende metode om vilkår for BSpør og vilkår for BRPer i henhold til EB artikkel 18 nr. 1. Det er dette forslaget som behandles i dette vedtaket.

Hensikten med endringene i metoden er å legge til rette for en overgang til 15 minutters tidsoppløsning i balansemarkedene og i balanseavregningen.

1.4. Metodeforslagets innhold

Metodeforslaget endrer balanseavregningsperioden fra 60 minutter til 15 minutter. Videre er ordlyden endret fra «driftstime» til «markedstidsenhet» når lukketiden til aktiveringsmarkedet for mFRR og mFRR-D fastsettes. Metodeforslaget innfører en endring i systemtjenester, hvor produksjonsglatting og kvartersflytting fjernes og kun periodeskift beholdes som en systemtjeneste som benyttes for å minske deterministiske frekvensavvik.

Ifølge tidsplanen for implementering skal vilkårene være fullt iverksatt ved overgangen til 15 minutters tidsoppløsning i intradagmarkedet og senest innen 19. mars 2025.

2. Regelverk som ligger til grunn for vedtaket

2.1. Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene - EB

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med EB er ifølge artikkel 3 nr. 1 som følger:

- a. Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene,
- b. Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder,
- c. Integrere balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten,
- d. Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent,
- e. Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridning på det indre markedet for elektrisk kraft,
- f. Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptre uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg,
- g. Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Krav om at Statnett gjennomfører høring av metodeforslaget

Statnett er ansvarlig for å sende inn forslag til metoder til godkjenning, skal samrå med interessenter, inklusive berørte myndigheter, om utkastet til metodeforslaget. Etter EB artikkel 10 nr. 2 skal høringen vare i minst én måned og i enkelte tilfeller to måneder.

Statnett skal etter EB artikkel 10 nr. 6 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før Statnett sender endelig forslag til metode til RME for godkjenning. I alle tilfeller skal det gis en grundig begrunnelse for hvorvidt de synspunkter som er framkommet i høringen, er innarbeidet i forslaget eller ikke. Denne redegjørelsen skal sendes inn sammen med metodeforslaget.

Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av EB artikkel 18, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Herunder krever EB artikkel 5 nr. 5 at forslaget inneholder en anbefalt tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

Godkjenning

Forslag til metode om vilkår knyttet til balansering etter EB artikkel 18 nr. 1 skal etter EB artikkel 5 nr. 4 bokstav c vurderes av RME for eventuell godkjenning.

2.2. Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd og § 4-3 femte ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne vilkår eller metoder om utøvelsen av system- og avregningsansvaret.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME i tråd med de krav som følger av EB.

Statnett har gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av EB.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. RMEs vurdering av Statnetts endringer i metodeforslaget

RME traff første gang vedtak om godkjenning av metoden etter EB artikkel 18 den 17. januar 2024. Denne metoden er per i dag gjeldende. RME godkjente metoden for andre gang den 12. november 2024, hvor endringene i vilkårene blant annet handlet om å legge til rette for innføring av et nytt automatisert aktiveringsmarked for mFRR og et nytt marked for driftforstyrrelsesreserver (mFRR-D). Denne versjonen av vilkårene skal være fullt iverksatt ved innføring av automatisert balansering og senest innen 11. mars 2025.

Dette vedtaket omhandler endring av den godkjente versjonen av metoden fra 12. november 2024, og våre vurderinger retter seg derfor i hovedsak mot de endringer som er foreslått sammenliknet med den versjonen.

RME vurderer at endringene i metodeforslaget er med på å legge til rette for innføring av 15 minutters tidsoppløsning i balansemarkedene og i balanseavregningen. EB artikkel 53 nr. 1 stiller krav om at alle TSOer skal benytte en balanseavregningsperiode på 15 minutter. De foreslåtte endringene i vilkårene er påkrevd for å legge til rette for dette. RME viser for øvrig til at vi har en separat prosess mot Statnett i forbindelse med oppfyllelse av dette kravet.³

I tillegg til endring av tidsoppløsningen i balanseavregningen, skal alle grenser for tidsenheter for markedet sammenfalle med grensene for balanseavregningsperioden, jf. EB artikkel 53 nr. 1. Dette innebærer at markedstidsenhetene i balansemarkedene må samsvare med den endrede tidsoppløsningen i balanseavregningsperioden på 15 minutter.

Statnett har på sin hjemmeside informert om at de planlegger en overgang til 15 minutters tidsoppløsning i balansemarkedene og i balanseavregningen den 18. mars 2024. Denne overgangen er felles for alle de nordiske TSOene.

RME vurderer at endringene knyttet til systemtjenester er nødvendige når markedstidsenheten endres, fordi kvartersflytting og produksjonsglatting blir overflødige med en tidsoppløsning på 15 minutter. Disse endringene har RME også godkjent i

³ Jf. RMEs vedtak, vår ref. 202118351-16

retningslinjer for utøvelse av systemansvaret etter fos § 8b,⁴ og som skal gjelde fra overgang til 15 minutters tidsoppløsning i balansemarkedene.⁵

4. Vedtak

RME godkjenner Statnetts forslag om endring av metoden om vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige etter EB artikkel 18 nr. 1,⁶ i henhold til energiloven § 4-3 femte ledd⁷ og § 6-1 fjerde ledd⁸.

Statnett skal påse at metoden er fullt iverksatt ved innføring av 15 minutters tidsoppløsning i intradagmarkedet og senest innen den 19. mars 2025, og er etter dette pliktig til å anvende metoden som systemansvarlig og avregningsansvarlig i Norge.

I tillegg skal Statnett sikre at vilkårene i metoden blir gjort gjeldende i avtaler mellom Statnett og leverandører av balansetjenester og balanseansvarlige.

5. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Sigrid Bilstad Neraasen
Førstekonsulent

Godkjent av Lars Ekern
Seniorrådgiver

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

⁴ Jf. forskrift 7. mai 2002 nr. 448 om systemansvaret i kraftsystemet § 28a

⁵ Jf. RMEs vedtak, vår ref. 202406487-2

⁶ Jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 4 bokstav c, jf. artikkel 6 nr. 3, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd

⁷ Bokstav b, jf. a

⁸ Bokstav b, jf. a

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.